

รูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

The Tourist-hostel Model in the Full Regional Cycle

According to the Principle of Sufficiency Economy

อัครนันท์ อริยศรีพงษ์*

เป็รื่อง กิจรัตน์ภร**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาบริบทวิสาหกิจชุมชนประเภทก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ๒) เพื่อสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเหมาะสม ๓) เพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจร ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เจ้าของที่ดิน เจ้าของบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชน นักท่องเที่ยว จำนวน ๑๖๐ คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกและการตอบแบบสอบถามประเภทมาตราวัด ๕ ระดับ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามความคิดเห็นการสร้างที่พักนักท่องเที่ยวท้องถิ่นครบวงจร แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบที่นักท่องเที่ยวท้องถิ่นครบวงจร วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยพบว่า ๑) กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพบริบทวิสาหกิจชุมชนประเภทก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นและลักษณะทางกายภาพพื้นฐานของท้องถิ่นหรือชุมชนบริเวณกรุงเทพมหานคร นครปฐม สมุทรปราการ และสมุทรสงคราม มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$, S.D = 0.13) ๒) การสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเหมาะสมกับท้องถิ่น มีองค์ประกอบรูปแบบสายงาม ความเหมาะสมกับบริบทชุมชน ราคาวัสดุก่อสร้างเหมาะสม ต้นทุนต่ำ ขนย้ายสะดวก มีความคุ้มค่าและประหยัดประโยชน์ใช้สอย ความสะดวกสบาย กลมกลืนกับธรรมชาติและวิถีชีวิตชุมชน ๓) กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความพึงพอใจต่อรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$, S.D = 0.11)

คำสำคัญ: บ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่น, หลักเศรษฐกิจพอเพียง

*ปริญญาดุขฎิบัณฑิต สาขาจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร Email smcbat51@hotmail.com

**รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร หัวหน้าโครงการวิจัย Email smcbat51@hotmail.com

ABSTRACT

This objectives of this research were: 1) to study the context of enterprise community in the aspect of building tourist hostels to stay in the region where there is a full cycle of sufficient economy; 2) to build the tourist-hostel model in the full regional cycle according to the proper principle of sufficient economy; and 3) to spread out and pass on technology of building tourist-hostel in the full regional cycle according to the principle of sufficient economy. The research sample groups are; for instance, land owners, the owners of tourist-hostels in the region, enterprise community, and 160 tourists by choosing the samples specifically and easily. The collective information is made by in-depth interviews and the questionnaires of 5 levels of measurement. The research tools are in-depth interviewing questions, questionnaire questions asking opinions on tourist-hostel building in the full regional cycle, the questions in the questionnaires asking about satisfaction towards the tourist-hostel model in the full regional cycle. The data were statistically analyzed and present by percentage, mean and standard deviation.

The finding of this research were as follows : 1) the opinions of the sample groups towards the context situation of enterprise community in the type of regional tourist-hostel construction and the basic physical characteristics of the regions or communities in the areas of Bangkok, Nakhonpathom, Samutprakarn and Samut Songkhram were the most appropriate levels ($\bar{X} = 4.95$, S.D = 0.13) 2) The building of the tourist-hostel model in the full regional cycle according to the sufficiency economy philosophy is appropriate to the region, beautiful, suitable for community context, low cost with proper prices of construction materials, convenient to move, worth and economized, full of utilities, convenience and harmonized with the nature and the community ways of lives. 3) The overall image of the sample groups, who received the passed technology on the tourist-hostel model building in full regional cycle according to the sufficiency economy philosophy and were satisfied with the tourist-hostel model in the full regional cycle of sufficiency economy philosophy was appropriate in the most level ($\bar{X} = 4.96$, S.D = 0.11).

Keywords: Tourist-hostels, the Sufficiency Economy Philosophy

๑. บทนำ

ประเทศไทยมีจุดเด่นในเรื่องของการท่องเที่ยวที่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีวัฒนธรรม ประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์และถือว่าเป็นเสน่ห์ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาสัมผัสกับบรรยากาศของสถานที่ดังกล่าวเป็นจำนวนมากในแต่ละปี จากกระแสมานิยมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ดังนั้นการจัดการที่พักรวบรวมสำหรับนักท่องเที่ยวภายในท้องถิ่นจึงเป็นรูปแบบหนึ่งของการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจแก่ชุมชน โดยมีนโยบายส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลเป็นตัวสนับสนุนโดยมีการออกกฎหมายและการประกวดเพื่อพัฒนาการจัดการอย่างเป็นระบบในขณะเดียวกันชุมชนเองต้องมีส่วนในการบริหารจัดการร่วมกัน โดยจะต้องช่วยกันส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการดูแลรักษาวัฒนธรรม ทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ยังประโยชน์ถึงคนรุ่นหลังได้ โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวท้องถิ่นกับการพัฒนายั่งยืน โดยระบุว่า การท่องเที่ยวเป็นการนันทนาการรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่างที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้องโดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งซึ่งหมายถึงที่อยู่อาศัยไปยังอีกที่หนึ่งที่ถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมโดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสถานะหรือเกียรติคุณ แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน คือ กระแสความต้องการด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ กระแสความต้องการของตลาดการท่องเที่ยว ในการเรียนรู้ประสบการณ์ ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติเป็นความต้องการที่มีมากขึ้น กระแสความต้องการพัฒนาคน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มาจากรากหญ้า (ประชาชนพื้นฐาน) อันเป็นประกันในการพัฒนาที่มีทิศทางที่ถูกต้อง และมีการกระจายรายได้ที่เหมาะสมเป็นไปตามความต้องการของผู้อยู่ในพื้นที่มากขึ้น^๑

วิสาหกิจชุมชน เป็นการจัดการด้านทุนและทรัพยากรในท้องถิ่นไม่ใช่เป็นธุรกิจของชุมชน แต่เป็นการผลิต การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเกิดการพึ่งตนเองของชุมชน เช่น กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนที่พักรวบรวมสำหรับนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มที่น่าวิเศษที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาผลิตจนเกิดผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ผู้นำกลุ่มยังมีความเสียสละมีความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของคนในชุมชน การพัฒนาที่พักรวบรวมสำหรับนักท่องเที่ยวจึงเป็นที่ยอมรับสำหรับนักท่องเที่ยวปัจจัยเหล่านี้จึงเป็นแรงบันดาลใจให้คนในชุมชนมาร่วมกันทำงาน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยมีได้มีเป้าหมายคือการสร้างผลกำไรเพียงอย่างเดียว แต่สิ่งสำคัญ คือการที่จะนำไปสู่ความเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง การทำวิสาหกิจชุมชนที่พักรวบรวมเพื่อการท่องเที่ยวของกลุ่มโดยปัญหาและอุปสรรคของการประกอบธุรกิจชุมชน ได้แก่ การขาดความเชื่อมโยงระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ การขาดประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจ การขาดการ

^๑ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๒), หน้า ๑๕-๒๐.

พัฒนาให้เป็นอาชีพหลัก แหล่งเงินทุน การสนับสนุนภาครัฐที่ไม่มีประสิทธิภาพ การรักษามาตรฐาน และคุณภาพสินค้า^๒

การพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ถือว่าเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาบ้านพักท่องเที่ยวครบวงจรในท้องถิ่น โดยนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมนุษย์ได้ใช้สติปัญญาของตนในการสั่งสมความรู้ประสบการณ์เพื่อการดำรงชีวิตและได้ถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งตลอดมาด้วยวิธีการต่างๆ แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น อาจจะโดยตรงหรือทางอ้อมซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการถ่ายทอด และแนวทางการถ่ายทอด นอกจากนี้การเผยแพร่ การถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นวิธีการถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญ ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม เป็นการนำความรู้เทคนิค มาใช้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่น สอดคล้องกับบริบทของชุมชน รวมทั้งการนำแนวคิดทางทฤษฎีที่เหมาะสมหรือระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองได้ (Self-Sufficient Economy) มาประยุกต์ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องได้^๓

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานทางสายกลางหรือความพอประมาณ เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ปฏิบัติตนอยู่บนพื้นฐานมาจากวิถีดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา เป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการพัฒนาแบบยั่งยืน ภายใต้องค์ประกอบมีคุณลักษณะของความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ซึ่งเงื่อนไขในการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมพื้นฐาน ได้แก่ เงื่อนไขความรู้ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ มาพิจารณาเชื่อมโยงประกอบการวางแผนปฏิบัติ และเงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วยความตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตได้^๔

ดังนั้น ในงานวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งศึกษาบริบทวิสาหกิจชุมชนประเภทก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ลักษณะกายภาพในพื้นที่ชุมชนบริเวณกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสงคราม นำข้อมูลเชิงประจักษ์มาสังเคราะห์องค์ความรู้ร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจร

^๒ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, **นวัตกรรม ญุณแจสู่ความสำเร็จของประเทศไทยในศตวรรษที่ ๒๑**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, ๒๕๔๑), หน้า ๓๐-๓๒., สนธิยา พลศรี, **ทฤษฎีและหลักการพัฒนารวมชน**, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๗), หน้า ๒๐-๒๕.

^๓ Alastair M.Morrison. **Hospitality and Travel Marketing**. (New York : Prentice Hall. 1987), pp.122-130.

^๔ สุเมธ ตันติเวชกุล. พฤติกรรมการทำงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์).แหล่งที่มา: <http://www.chaipat.or.th>. (๕ พ.ค. ๒๕๕๕).

เพื่อสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเหมาะสม ตลอดจนการเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้กับสมาชิกในท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำความรู้และเทคโนโลยีไปพัฒนาบ้านพักนักท่องเที่ยวครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพัฒนาเป็นรัฐวิสาหกิจชุมชนในอนาคตได้

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาบริบทวิสาหกิจชุมชนประเภทก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจร ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเหมาะสม
๓. เพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๓. ขอบเขตในการวิจัย

๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษาได้แก่ แนวคิดการพัฒนาเทคโนโลยี แนวคิดการจัดการเทคโนโลยี แนวคิดการพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรมก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยว แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวกับการพัฒนายั่งยืน แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดการเผยแพร่เทคโนโลยี และแนวคิดความพึงพอใจ

๓.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ได้เลือกศึกษาพื้นที่แบบเจาะจง ชุมชนที่มีผู้ประกอบการที่พักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่น ได้แก่ ชุมชนบริเวณกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรปราการ

๓.๓ ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

๑) ตัวแปรเชิงปริมาณ

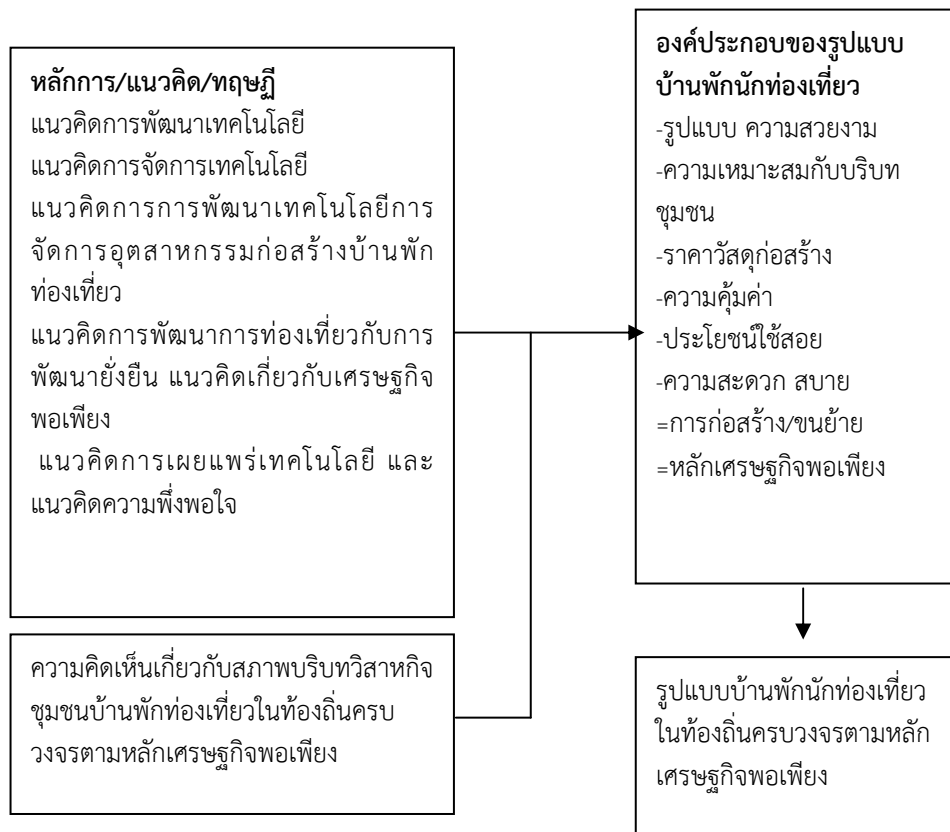
ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ บทบาท สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาการทำงานและรายได้

ตัวแปรตาม ได้แก่ รูปแบบการก่อสร้างที่พักนักท่องเที่ยว

๒) ตัวแปรตามเชิงคุณภาพ ได้แก่ องค์ความรู้ท้องถิ่น ความรู้ด้านเทคโนโลยีการสร้างที่พักนักท่องเที่ยว และความพึงพอใจต่อรูปแบบการก่อสร้างที่พักตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๔. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาเพื่อศึกษาบริบทวิสาหกิจชุมชนประเภทก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยว ในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ตลอดจนนำความรู้ไปเผยแพร่ ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับท้องถิ่น โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๕. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างที่พักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (Documentary analysis) และ ศึกษาสภาพบริบทวิสาหกิจชุมชนประเภทการก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่น และลักษณะทางกายภาพพื้นฐานของท้องถิ่นหรือชุมชน เป็นขั้นศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical Investigation) นำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีการดำเนินการวิจัยดังนี้

๕.๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ สมาชิกของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่น บริเวณ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าของที่ดิน เจ้าของบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชน นักท่องเที่ยว รวมทั้งหมด จำนวน ๑๖๐ คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับบ้านพัก นักท่องเที่ยวในท้องถิ่น และสมัครใจร่วมให้ข้อมูล

๕.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

๑) แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In depth interview) เกี่ยวกับการสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๒) แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ เพศ อายุ บทบาททางสังคม ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

๓) แบบสอบถามความคิดเห็นการสร้างที่พักนักท่องเที่ยวท้องถิ่นครบวงจร มาตรฐานวัดระดับประเมินค่า ๕ ระดับ จำนวน ๒๒ ข้อ

๔) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบที่พักนักท่องเที่ยวท้องถิ่นครบวงจร มาตรฐานวัดระดับประเมินค่า ๕ ระดับ จำนวน ๒๒ ข้อ

การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยดังนี้

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๓ คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ระหว่างข้อคำถาม ปรากฏว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ๐.๘๐-๑.๐๐ นำผลประเมินความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านความเหมาะสม และชัดเจนของเนื้อหา หลังจากนั้นได้นำเครื่องมือวิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๕.๓ วิธีการรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้เป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๑) ระยะที่ ๑ คือ เก็บข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามแบบสอบถามความคิดเห็นการสร้างที่พักนักท่องเที่ยวท้องถิ่นครบวงจร ให้เจ้าของที่ดิน เจ้าของบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นวิสาหกิจชุมชน นักท่องเที่ยว จำนวน ๑๐๐ คน

๒) ระยะที่ ๒ คือ เก็บข้อมูลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In depth interview) เจ้าของบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่น จำนวน ๑๐ คน

๓) ระยะที่ ๓ เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามแบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบที่พักนักท่องเที่ยวท้องถิ่นครบวงจร ให้เจ้าของที่ดิน เจ้าของบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่น วิสาหกิจชุมชน และนักท่องเที่ยว จำนวน ๕๐ คน

๕.๔. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา ใช้สถิติพื้นฐาน ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) สำหรับอธิบายข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ความคิดเห็นการสร้างที่พักนักท่องเที่ยวท้องถิ่นนครบวร และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบที่พักนักท่องเที่ยวท้องถิ่นนครบวร และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลความคิดเห็นต่อรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ตามขั้นตอนการจัดกลุ่มข้อมูล ประมวลข้อมูล วิเคราะห์และนำเสนอในเป็นข้อความบรรยาย (Description) ในรูปของตาราง

๖. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

๑) สภาพบริบทวิสาหกิจชุมชนประเภทการก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นและลักษณะทางกายภาพพื้นฐานของท้องถิ่นหรือชุมชนบริเวณกรุงเทพมหานคร นครปฐม สมุทรปราการ และสมุทรสงคราม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๙๕$, S.D = ๐.๑๓)

๒) การสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นนครบวรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเหมาะสมมีองค์ประกอบคือ รูปแบบสวยงาม ความเหมาะสมกับบริบทชุมชน ราคาวัสดุก่อสร้างเหมาะสม ความประหยัด คุ่มค่า ประโยชน์ใช้สอย ความสะดวก สบาย การก่อสร้างและขนย้าย โดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ก่อสร้างโดยระบบสำเร็จรูปราคาถูก ประหยัดคุ่มทุน มั่นคงแข็งแรง และสามารถก่อสร้างได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

๓) ความพึงพอใจต่อการเผยแพร่ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นนครบวร ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๙๖$, S.D = ๐.๑๑)

๗. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

๑) จากผลการวิจัยพบว่าสภาพบริบทวิสาหกิจชุมชนประเภทการก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นและลักษณะทางกายภาพพื้นฐานในท้องถิ่นหรือชุมชนบริเวณกรุงเทพมหานคร นครปฐม สมุทรปราการ และสมุทรสงคราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ อูไร เอี่ยมเอาฬาร^๕ ได้ทำงานวิจัยเรื่อง ความเป็นไปได้ในการจัดที่พักโฮมสเตย์ของชุมชนบ้านแม่ตอน ตำบลเทพเสด็จ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สถานการณ์ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบโฮมสเตย์ในปัจจุบัน ประชาชนภายในชุมชนที่สนใจจะทำธุรกิจนี้ยังต้องศึกษาหาความรู้ความเข้าใจให้มาก ดังนั้น ผู้นำชุมชนจึงมีความสำคัญต่อการนำความรู้มาเผยแพร่และอบรมให้แก่สมาชิกในชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัย สุวิมล วงษ์พิทักษ์^๖ ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์โดยชุมชนมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านปางมะโอ ตำบลแม่ทะ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ชุมชนบ้านปางมะโอมีศักยภาพในการจัดตั้งธุรกิจแบบโฮมสเตย์ เนื่องจากมีปัจจัยสนับสนุนทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยชุมชนมีส่วนร่วมเป็นผู้ประกอบการ ดังนั้น ชุมชนจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆให้กับชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความรู้ในด้านการบริหารจัดการธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชุมชน คนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบการบริหารจัดการธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ เพื่อให้เกิดความต้องการในการรับผลประโยชน์เข้าสู่ชุมชนอย่างแท้จริง และจะมีการจัดตั้งกลุ่มสมาชิกที่จะเข้ามาใช้บริหารจัดการผลประโยชน์ของธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์ จะต้องเป็นกิจกรรมที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง มีการใช้สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

๒) ผลการสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจร ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีความเหมาะสมทั้งในด้านราคา ประโยชน์การใช้สอย และราคาวัสดุก่อนสร้างที่ชุมชนหรือท้องถิ่นสามารถลงทุนได้ ผลวิจัยสรุปได้ว่า แปลนการก่อสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นควรมียอดประกอบที่ครบถ้วน ได้แก่ รูปแบบสวยงาม ความเหมาะสมกับบริบทชุมชน ราคาวัสดุก่อสร้างเหมาะสม ความประหยัด คุ่มค่า ประโยชน์ใช้สอย ความสะดวกสบาย การก่อสร้างและขนย้าย มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ และวิถีของชุมชนในท้องถิ่น โดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ก่อสร้างโดยระบบสำเร็จรูปราคาถูก ประหยัดคุ่มทุน มั่นคงแข็งแรง และสามารถก่อสร้างได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชชาติ สุนทรสมัยและคณะ^๗ ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็งและความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาตำบลตะพง จังหวัดระยอง

^๕อูไร เอี่ยมเอาฬาร, “ความเป็นไปได้ ในการจัดที่พักโฮมสเตย์ ของชุมชนบ้านแม่ตอน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่”, *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๕๐).

^๖สุวิมล วงษ์พิทักษ์, “การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์โดยชุมชนมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านปางมะโอ ตำบลแม่ทะ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่”, *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๔๙).

^๗วุฒิชชาติ สุนทรสมัยและคณะ, “การถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวที่พักแบบโฮมสเตย์ของพื้นที่ตำบลเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด”, *รายงานวิจัยทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)*, ๒๕๔๙.

พบว่า จุดแข็ง คือ ด้านห้องพักที่ให้บริการมีความสะอาดและปลอดภัยพอสมควร และเจ้าของโฮมสเตย์ได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกได้รองรับนักท่องเที่ยว มีการให้บริการนักท่องเที่ยวอย่างเป็นกันเองตามวิถีชาวบ้าน มีการแข่งขันน้อย ทำให้ผู้ประกอบการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทิศทางการจัดการเชิงรุกในแง่การรับรู้ถึงการแข่งขันของธุรกิจ ทั้งด้านการจัดการที่ขาดมาตรฐานการบริการ ด้านการตลาด แต่พบจุดเด่นคือ สมาชิกในครอบครัวต้อนรับนักท่องเที่ยวเหมือนครอบครัวเดียวกัน และผลวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชานิกา ฉัตรสูงเนิน^๙ ได้ทำวิจัย เรื่องศักยภาพในการพัฒนาที่พักแบบโฮมสเตย์ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติต้องการที่พักที่มีความปลอดภัยและการจัดการอยู่ในระดับมาก

๓) จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อการเผยแพร่ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นครบวงจร ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของยุธนา สมลา (๒๕๕๕)^{๑๐} ที่ได้ศึกษา การบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่โฮมสเตย์บ้านบุไทร อำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การบริหารจัดการโฮมสเตย์มีการใช้หลักพอประมาณ มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด การใช้หลักมีเหตุผลทำให้โฮมสเตย์มีการวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับชุมชนในด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรม การใช้หลักภูมิคุ้มกันทำให้สมาชิกโฮมสเตย์มีความเสี่ยงทางการเงินลดลงโดยสหกรณ์ออมทรัพย์ดอกเบญจมาศช่วยป้องกันผลกระทบทางวัฒนธรรม ส่วนเงื่อนไขด้านความรู้ส่งผลให้เกิดภูมิปัญญาท้องถิ่นออกมาในรูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ สุดท้ายคือเงื่อนไขด้านคุณธรรมส่งผลให้การดำเนินงานมีความโปร่งใสและกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมุ่งไปที่ผลประโยชน์ต่อส่วนรวมของชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย สนั่นเมือง^{๑๑} ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนจะต้องคำนึงถึงผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้แก่นักท่องเที่ยว ประชาชนในชุมชน ผู้รับผิดชอบ และการดำเนินการพัฒนา ซึ่งนักท่องเที่ยวคาดหวังจะให้เห็นแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ มีวิถีการดำเนินชีวิต เอกลักษณ์ ความสะอาด ร่มรื่น มีระเบียบ รวมถึงการได้มีส่วนสัมผัสกับประชาชนผู้เป็นเจ้าของพื้นที่ ส่วนชุมชนหวังจะให้เห็นความ

^๙ชานิกา ฉัตรสูงเนิน , “ศักยภาพในการพัฒนาที่พักแบบโฮมสเตย์ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๕๑).

^{๑๐}ยุธนา สมลา, “การบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยโฮมสเตย์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาหมู่บ้านบุไทร อำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา”, **วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

^{๑๑}สมชาย สนั่นเมือง, **โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ**, (กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๔).

เปลี่ยนแปลงที่ทันสมัยขึ้น มีที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น ดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดี เกิดความภาคภูมิใจต่อชุมชนตนเอง ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากร และบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

๘. ข้อเสนอแนะ

๘.๑ ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

จากผลการวิจัยพบ ความพึงพอใจต่อรูปแบบการสร้างรูปแบบบ้านพักนักท่องเที่ยวในท้องถิ่นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนโดยภาพรวมระดับมากที่สุด ดังนั้น ควรนำรูปแบบการสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวไปทดลองสร้างเป็นบ้านพักนักท่องเที่ยว ให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของชุมชน เพื่อพัฒนาเป็นรัฐวิสาหกิจชุมชนต่อไป

๘.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาบริบทชุมชนอื่นๆในประเทศไทย เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างบ้านพักนักท่องเที่ยวครบวงจรในท้องถิ่นตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น ก่อให้เกิดรายได้และพึ่งพาตนเองในชุมชนได้

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ

มนตรี พานิชยานุวัฒน์. การประกอบธุรกิจชุมชน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๘.

สมชาย สนั่นเมือง. โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๔.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๒.

สนธยา พลศรี. ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, ๒๕๕๗.

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. นวัตกรรม กุญแจสู่ความสำเร็จของประเทศไทยในศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, ๒๕๕๑.

(๒) วิทยานิพนธ์/งานวิจัย

ชานิกา ฉัตรสูงเนิน . “ศักยภาพในการพัฒนาที่พักแบบโฮมสเตย์ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๕๑.

ยุทธนา สมลา. “การบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยโฮมสเตย์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาหมู่บ้านบุไทร อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

วุฒิชชาติ สุนทรสมัยและคณะ. “ การถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ ความเข้มแข็ง และ ความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวที่พักแบบโฮมสเตย์ของพื้นที่ตำบล เกาะ ช้างใต้ จังหวัดตราด”.รายงานวิจัยทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.), ๒๕๕๙.

สุวิมล วงษ์พิทักษ์. “การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งธุรกิจที่พักแบบโฮมสเตย์โดยชุมชนมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านปางมะโอ ตำบลแม่นะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๕๙.

อุไร เอี่ยมเออาพร. “ความเป็นไปได้ ในการจัดที่พักโฮมสเตย์ของชุมชนบ้านแม่ตอน อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๕๐.

(๓) สื่ออิเล็กทรอนิกส์/เว็บไซต์

สุเมธ ตันติเวชกุล. พฤติกรรมการทำงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. (ออนไลน์).แหล่งที่มา: <http://www/chaipat.or.th>. (๕ พ.ค.๒๕๕๕).

๒. ภาษาอังกฤษ

(I)Books:

Alastair M.Morrison. **Hospitality and Travel Marketing**. New York : Prentice Hall. 1989.

Bijker, Wiebe, Hughes, Thomas P.and Pinch,Trevor. **The Social Construction of Technology**. Massachusetts: The MIT Press, 1987.